

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴
 دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر
 پایانی اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱
 نام درس: علوم و فنون ادبی ۲
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
 تعداد برگ سؤال: ۲ صفحه

نام و نام خانوادگی:
 کلاس: یازدهم
 نام دبیر: آقای کوهی
 رشته تحصیلی: علوم انسانی و معارف
 شماره:

مراجعه به کتاب سؤ

الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)

- ۱- درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص نمایید. (نمره)
 الف) جامی کتاب گلستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است.
 ب) در سبک عراقی توجه به علوم ادبی از جمله « بیان » و « بدیع » بسیار کمتر شد.
 ج) نجم الدین کبری و عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول کشته شدند.
 د) کتاب بابر نامه قدیمی ترین تاریخ نوشته شده درباره ی تیمور است.
- ۲- هر کدام از موارد ستون « الف » مربوط به کدام یک از ستون « ب » می باشد. توجه: در ستون ب یک مورد اضافیست. (نمره)

الف	ب
* کتاب تاریخ جهانگشا که در مورد ظهور چنگیز و احوال اوست، اثر ..... است.	شمس قیس رازی
* مهم ترین اقدام فرهنگی او تاسیس عمارت ربیع رشیدی بود.	عبید زاکانی
* اثر معروفش المعجم فی معاییر اشعار العجم در مورد علم عروض و قافیه است.	عظاملک جوینی
* مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه ی داستان های نظامی سروده شده است.	خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی
	سلمان ساوجی

۳- چرا در دوره ی مغولان تاریخ نویسی رواج پیدا کرد؟ (۵/نمره) به خاطر علاقه مغولان به ثبت وقایع تاریخی

۴- دو مورد از ویژگی های زبانی سبک عراقی را بنویسید. (۵/نمره) مراجعه به کتاب و نوشتن دو مورد

۵- ملا حسین واعظ کاشفی کتاب کمالیه را به انشای خود بازگرداند و آن را ..... نامید. (۵/نمره)

۶- به ترتیب باور به قضا و قدر و زمینی بودن معشوق از ویژگی های فکری سبک عراقی و ..... جزایر است. (۵/نمره)
 ب) موسیقی شعر (۶نمره)

۷- وزن واژه (نام وزن) کلمات زیر را بنویسید. (نمره)
 الف) روزگاری: -U-U- (ب) بضاعت: -U-U- (ج) دلم کردی: -U-U- (د) زنده شدم: -U-U-

۸- هر یک از علامت های زیر نشان دهنده ی چه وزنی است؟ (۵/نمره)
 الف) -U-U- : مستفعلن
 ب) -U-U- : مفاعیلن
 ج) -U-U- : مفاعیلن
 د) -U-U- : مستفعلن

۹- در بیت زیر پایه های آوایی را مشخص نموده و علایم هجایی و وزن آن ها را تعیین نمایید. (۳نمره)
 واعظان کین جلوه بر محراب و منبر می کنند
 چون به خلوت می روند آن کار دیگر می کنند

پایه های آوایی	واء طالکین جل و برمح	راے من بر هی ک نند
	حین ب خند	می روی گر می ک نند
نشانه های هجایی	-U-U-	-U-U-
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن

۱۰- درنگ های منظم بیت (پایه های آوایی) را بیابید و در جدول قرار دهید. (۵/۱نمره)

هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

مصرع اول	هر کسی از ظن خود شد یار من	یا ر من
مصرع دوم	از درون من نجست اسرار من	را ر من

ج) زیبایی شناسی (نمره)

۱۱- واژگان مناسب را از داخل کمانک انتخاب نمایید. (۵/۰نمره)

الف) در مصرع « ورت به دست نیاید چو نخل باش آزاد »، وجه شبهه واژه ی (تو- نخل - آزاد) است.

ب) در مصرع « سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی » مفهوم مجازی واژه ی مشخص شده (قصد- برتری- اندام) است.

۱۲- در ابیات زیر واژگان مشخص شده کدام یک از پایه های تشبیه است؟ پایه ی آن ها را بنویسید. (نمره)

الف) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند

مسیب مسیب

یا هر چه خوانده ای همه در زیر خاک کن

ب) گفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه

ادات وجبیه مسیب

۱۳- در ابیات زیر پایه های تشبیه را مشخص نموده و نوع تشبیه را مشخص نمایید. (۲نمره)

الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

زمانه مسیب ، دفتر مسیب به نسبت مسیب فسرده اصنافی

ب) برای قد کشیدن در هوایت دلم مثل صنوبرها صبور است

دل مسیب ، صنوبر مسیب به مثل ادرات / صنوبر : وجبیه

۱۴- در ابیات داده شده مجاز را پیدا نموده و مفهوم مجازی آن ها را بنویسید. (۵/۱نمره)

الف) برآشفته ایران و برخاست گرد همی هر کسی کرد ساز نبرد

مجاز از مردم

ب) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم وزین درخت همین میوه ی غم است برم

مجاز از مو

ج) پیش دیوار آن چه گویی هوش دار تا نباشد در پس دیوار گوش

مجاز از انسان

۱۵- در بیت « شبی یاد دارم که چشمم نخفت / شنیدم که پروانه با شمع گفت » مجاز و قرینه را نشان دهید. (۵/۰نمره)

مجاز از من به قرینه آن نخفتن

۱۶- در بیت « مرا در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی » واژگان مشخص شده کدام پایه تشبیه هستند؟ (۵/۰)

مسیب وجبیه

د) تحلیل نظم و نثر (نمره)

۱۷- با توجه به شعر زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید.

آن یکی آمد در یاری بزد گفت یارش: « کیستی ای معتمد؟ »

گفت: من؛ گفتش برو هنگام نیست بر چنین خوانی مقام خام نیست

خام را جز آتش هجر و فراق کی پزدکی وارهاوند، از نفاق؟

رفت آن مسکین و سالی در سفر در فراق دوست سوزید از شرر

پخته شد آن سوخته؛ پس بازگشت بازگرد خانه ی انباز گشت

حلقه زد بر در به صد ترس و ادب تا بنجهد بی ادب لفظی ز لب

بانگ زد یارش که بر در کیست آن؟ گفت بر در هم تویی ای دلستان

الف) دو مورد از ویژگی های ادبی شعر بالا را بنویسید. (۵/۰نمره)

ب) دو مورد از ویژگی های زبانی شعر بالا را بنویسید. (۵/۰نمره)

پ) پایه های آوایی مصرع دوم بیست سوم را نوشته و علامت گذاری نموده و وزن آن را بنویسید. (۲نمره)

کمی بزدکی و آر هاند از ن فاق
- ن - - - - -
فَاعِلَاتِن فَاعِلَاتِن فَاعِلَاتِن

۱۸- متن زیر را از نظر زیبایی شناسی (ویژگی های ادبی) بررسی نمایید. (۲نمره) (آرایه)

فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بگسترده. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.

عبارت هایی که خط کسری شده اند سببه درون کلاه شکوفه ی افش
فرس زهرین: استعاره است

« ارزش انسان ز علم و معرفت پیدا شود بی هنر گر دعوی بی جا کند رسوا شود »

نمره به عدد:

نمره به حروف:

نام مصحح :

تاریخ و امضاء :